

Paşinyan Rusiyanı Ermənistana buraxmır

KTMT-nin təlimlərinin İrəvanda keçirilməsinin qarşısını kəsən məğlub ölkə Zəngəzur dəhlizinin açılmasına yaşıl işıq yandırır

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın dünən mətbuat konfransında səsləndirdiyi fikirlər fonunda proseslər getdikcə daha mürəkkəb xarakter alır və Rusiya ilə İrəvan arasında vəziyyətin kəskinləşməsi açıq şəkildə müşahidə olunur. Yəni artıq Ermənistanda çox ciddi anti-Rusiya ab-havası hökm sürür. İrəvan düşdüyü vəziyyətə görə bir çox xarici dövlətləri, o cümlədən də əsas müttəfiqi olan Rusiyanı ittiham edir.

Nikol Paşinyan açıqlamasında bir çox problemlərin yaranmasında Rusiyanı günahkar hesab edərək deyib ki, Moskvanın Ermənistanda hərbi mövcudluğu İrəvanın təhlükəsizliyinə təhdid yaradır. O bildirib ki, son zamanlar qərbli həmkarları ilə təmaslar zamanı Azərbaycan özünün "ağressiv hərəkətlərini" Ermənistan və Rusiyanın Azərbaycana qarşı birgə təcavüzkar hərəkətlər hazırlamasından ehtiyat etməklə əsaslandırır və azərbaycanlılar qabaqlayıcı addımlar atırlar: "Rusiyalı həmkarlarımızın diqqətini bu fakta cəlb edirik. Onların susqunluğundan belə qənaətə gəlinir ki, Rusiyanın Ermənistanda hərbi mövcudluğu nəinki respublikanın təhlükəsizliyinə təminat verir, əksinə, Ermənistanın təhlükəsizliyinə təhdidlər yaradır". O əlavə edib ki, Ermənistanda hazırkı vəziyyətdə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) "Sarsılmaz qardaşlıq" təlimlərinin keçirilməsi məqsədəuyğun deyil.

Xatırladaq ki, iki ay bundan öncə İrəvanda Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının toplantısı keçirilmişdi. Bu təşkilatın təşəbbüskarının və sponsorunun Rusiya olduğu hər kəsə məlumdur. Odur ki, Paşinyanın KTMT-yə münasibəti həm də Moskvanın siyasətinə yanaşmasının göstəricisidir. Baş nazir müxalifətdə olduğu, daha doğrusu, Qərbin qrantları hesabına ictimai-siyasi fəaliyyəti dövründə Kremlin himayəsində olan KTMT-yə və Avrasiya İqtisadi İttifaqına qarşı çıxışlar edirdi. O, bu təşkilatların sırasında qalmağı faydasız sayır, üzvlükdən çıxmaq barədə təklif irəli sürürdü. Hətta məsələ bir dəfə parlamentin gündəliyinə də daxil edilmişdi. Ancaq yetərincə səs qazanmadığı üçün müzakirə olunmamışdı.

Xatırladaq ki, 2018-ci ildə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının baş katibi Yuri Xaçaturov tutduğu vəzifədən azad edilmişdi. Ermənistanın iddialarına və istəklərinə baxmayaraq, təşkilatın baş katibi postu Ermənistandan alınıb. Halbuki məğlub ölkə bu postu 2020-ci ilə qədər saxlamağa çalışırdı. Ermənistanda inqilab yolu ilə hakimiyyəti ələ keçirən Nikol Paşinyan bu məsələdə kifayət qədər arxayın mövqe sərgiləyirdi. Elə bunun nəticəsi idi ki, Paşinyan 2008-ci ilin martında İrəvanda prezident seçkilərinin nəticələrinə etiraz edən nümayişçilərə qarşı ordunun tətbiq edilməsi işindən yapışdı, bir-birinin ardınca bu işdə əli olanlara, o cümlədən həmin dövrdə İrəvan qarnizonunun komandanı olmuş KTMT Baş katibi, Rusiyaya sıx bağlı olan general Yuri Xaçaturova cinayət işləri qaldırılmasına getdi.

Paşinyanın hökuməti onun geri çağırılması və yerinə Ermənistanın başqa nümayəndəsinin göndərilməsi mexanizmini tapmağa çalışırdı ki, Xaçaturov 2018-ci ilin noyabrında baş tutan Astana sammiti ərəfəsində özü istefa verdi. Baş nazir Nikol Paşinyan isə Astanaya yola düşməzdən əvvəl demişdi ki, sammitdə Xaçaturovun istefasını baş katib postunun fors-major situasiyada boşalması ilə eyniləşdirəcək. Və israr edəcək ki, əsasnamədə bunun əksini göstərən heç bir müddəa olmadığından Ermənistan Xaçaturovun yerinə 2020-ci ilə qədər öz nümayəndəsini, sabiq müdafiə naziri Mikael Arutyunyanı göndərə bilər.

Bütün bunlardan sonra KTMT-yə üzv ölkələrin başçıları Astanaya toplaşdılar və əsas məsələ - blokun yeni baş katibinin seçilməsi barədə 3 saatdan çox bağlı qapılar arxasında müzakirələr apardılar. Müzakirələrdən sonra Qazaxıstan Prezidenti elan etdi ki, bu məsələdə yekdil mövqeyə gəlmək mümkün olmayıb və yenidən müzakirə olacaq. Amma qeyd edilmişdi ki, daha Ermənistanın öz nümayəndəsini göndərmək şansı yoxdur, bloka rotasiya qaydasına uyğun olaraq Belarus nümayəndəsi başçılıq etməlidir.

Bu arada qeyd edək ki, Gümrü şəhərindəki Rusiyanın 102-ci hərbi bazasının qarşısında baş tutan etiraz aksiyalarının aktual olduğu vaxtda yeni faktlar ortaya çıxmaqdadır. Belə ki, 102-ci hərbi bazanın əsgərlərinin son təlimi Moskva və İrəvan arasında kəskin ziddiyyətlərin mövcudluğunu tam şəkildə üzə çıxarıb. Hərbçilərin "KamAZ" yük avtomobilləri ilə kəndə girərək avtomat silahlardan havaya atəş açması Ermənistanla Rusiya arasında qalmaqla səbəb olub. Hadisə Şirak vilayətinin Panik kəndində baş verib. Rusiya hərbiçiləri kəndə qəflətən girərək yerli sakinlərin başı üstündə atışma təşkil edib. Ermənistanın bəzi nəşrlərinin yazdığına görə, insanlar təlaş içində öz evlərində gizlənməyə başlayıb, küçədə oynayan uşaqlar isə şok vəziyyətinə düşüb. Bəzi kənd sakinləri müharibə başladığını düşünərək panika içində qaçmağa başlayıblar.

Kənd sakini Henrix Levonyan "4rd.am" nəşrinə bildirib: "Otuza qədər əsgər kəndin yolunu kəsdi, öz kalonlarını saxladı, müxtəlif səslər, atəşlər eşidildi. Yaxşı ki, patronlar döyüş patronları deyildi. Bu səslərdən sonra bütün əhali evlərindən çıxıb qaçdı, hətta uşaqlar arasında ürəyi gedənlər də oldu. Kəndin ərəzindən heç vaxt hərbi poliqon kimi istifadə olunmamışdı və Rusiya hərbiçilərinin heç bir xəbərdarlıq etmədən təlim adı altında kəndə basqın etməsi təhqirdir".

Bir vaxtlar Rusiyada Ermənistana lobbiçilik edən qüvvələr də indi tamam əks mövqe sərgiləyirlər. Əsas səbəb kimi də o göstərilir ki, Paşinyan anti-Rusiya siyasəti yürüdür və Qərbdən gələn göstərişlər əsasında hərəkət edir. Açıq qeyd olunur ki, Paşinyan Ermənistanın ənənəvi strateji müttəfiqi olan Rusiya ilə münasibətləri korlamaq xəttini seçib. Bu halda Paşinyanın qarşıda dayanan çox ağır vəzifələrin öhdəsindən gələ biləcəyi sual altındadır.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"